

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه :

جهت اخذ درجه دکترای پزشکی

موضوع :

بررسی میزان شیوع هیپر تروفی بطن چپ در
الکتروکاردیوگرام ۲۵۰ بیمار دیابتی مراجعه
کننده به بیمارستان بوعلی اردبیل

استاد راهنما:

جناب آقای دکتر عدالت حسینیان

متخصص داخلی و فوق تخصص قلب و عروق ، عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

استاد مشاور :

جناب آقای ناطق عباسقلی زاده

فوق لیسانس آموزش بهداشت ، عضو هیئت علمی و مدیر گروه بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

پژوهش و نگارش :

حمید سینائی نژاد

سال تحصیلی ۸۰ - ۱۳۷۹

شماره پایان نامه: ۰۴۴

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوگند نامه پزشکی (اعلامیه ژنو ۱۹۴۷)

هم اکنون که حرفه پزشکی را برای خود اختیار می کنم با خود عهد می بندم
که زندگیم را یکسره وقف خدمت به بشریت نمایم.

احترام و تشکر قلبی خود را به عنوان دین اخلاقی و معنوی به پیشگاه
اساتید محترم تقدیم می دارم و سوگند یاد می کنم این وظیفه خود را با وجدان
و شرافت انجام دهم اولین وظیفه من اهمیت و بزرگ شماری سلامت بیمارانم
خواهد بود. اسرار بیمارانم را همیشه محفوظ خواهم داشت و شرافت و حیثیت
پزشکی را از جان و دل حفظ خواهم کرد. همکاران من برادران و خواهران من
خواهند بود. دین، ملیت، نژاد، عقاید سیاسی و موقعیت اجتماعی هیچگونه
تأثیری در وظایف پزشکی من نسبت به بیمارانم نخواهد داشت. من در هر
حال به زندگی بشر کمال احترام را مبذول خواهم داشت و هیچگاه معلومات
پزشکی ام را بر خلاف قوانین بشری و اصول انسانی بکار نخواهم برد.

آزادانه به شرافت خود سوگند یاد می کنم آنچه را قول داده ام انجام دهم.

تقدیم به :

پدر بزرگوار

که راهنمائیهای وی همچو شمعى فرا روى من بوده است.

تقدیم به :

مادر مهربان و فاضله،

ستاره فروزان همه خوبىها

تقدیم به :

خواهرانم

که دلسوزانه مشوق و همراه من بوده اند.

و

تقدیم به :

برادرانم

که یاور من بوده اند و دوران شادی بخش

و خاطره انگیزی را برای من آفریده اند.

تقدیم به :

استاد گرانقدر

جناب آقای دکتر عدالت حسینیان

که در تهیه و تنظیم پایان نامه

همکاری صمیمانه ای را با بنده داشتند.

تقدیم به :

استاد مشاور

جناب آقای ناطق عباسقلی زاده

که از راهنمائیهای ایشان بهره فراوان بردم.

تقدیم به :

۱- سرکار خانم شفائیان منشی آموزشی بیمارستان بوعلی

۲- سرکار خانم زیادزاده منشی درمانگاه دیابت

که در این امر کمک شایانی را به بنده کردند.

۱.....	چکیده
۲.....	فصل اول: معرفی پژوهش
۳.....	۱-۱- مقدمه:
۴.....	۱-۲- بیان مسئله:
۶.....	۱-۳- اهمیت و ضرورت موضوع:
۷.....	۱-۴- اهداف پژوهش:
۸.....	فصل دوم: روش پژوهش
۹.....	۲-۱- سئوالات پژوهش:
۹.....	۲-۲- متغیرهای مورد بررسی:
۱۰.....	۲-۳- روش مطالعه:
۱۰.....	۲-۴- روش گرد آوری اطلاعات:
۱۰.....	۲-۵- روش تجزیه و تحلیل اطلاعات:
۱۰.....	۲-۶- مراحل انجام پژوهش:
۱۱.....	۲-۷- جامعه مورد مطالعه:
۱۱.....	۲-۸- محدودیتها و مزایای پژوهش:
۱۲.....	فصل سوم: کلیات
۱۳.....	۳-۱- دیابت قندی
۲۸.....	۳-۲- هیپرتروفی بطن چپ
۴۶.....	۳-۳- الکتروکاردیوگرام
۶۵.....	فصل چهارم: نتایج و بحث
۶۶.....	۴-۱- روش کار و نتایج:
۶۹.....	۴-۲- بحث:
۷۲.....	۴-۳- جداول و نمودارها:
۹۰.....	۴-۴- پرسشنامه:
۹۱.....	۴-۵- منابع و مآخذ:

چکیده

از بیمارانی که برای کنترل قند خون به درمانگاه تخصصی دیابت بیمارستان بوعلی اردبیل مراجعه می کردند و همچنین از بیماران دیابتی که در بیمارستان بوعلی اردبیل بستری می شدند به صورت سریال ^۱ ECG^۱ بعمل آمد و همچنین از آنها شرح حال گرفته شد.

با این روش ۲۵۰ مورد الکتروکاردیوگرام تهیه گردید که ۲۳ مورد (۹٪) از آنها هیپرتروفی بطن چپ (L.V.H)^۲ داشتند. که از این تعداد ۱۵ نفر مؤنث و ۸ نفر مذکر بوده اند.

از ۲۳ نفر بیماری که L.V.H داشتند ۱۷ نفر (۷۴٪) بستری و ۶ نفر ۲۶٪ سرپایی بوده اند که ۲۲ بیمار بالای ۵۰ سال (۹۶٪) و ۱ نفر (۴٪) زیر ۵۰ سال سن داشتند. و ۲۰ مورد (۸۷٪) دارای هیپرتانسیون و ۳ مورد (۱۳٪) فاقد هیپرتانسیون بوده اند. و این نشان دهنده این است که هیپرتانسیون و سن بالای ۵۰ سال عوامل خطر مهم در این زمینه بشمار می روند.

با توجه به اطلاعات فوق و افزایش عوارض قلبی- عروقی دیابت باید سطح آگاهی افراد دیابتیک از خطرات عوارض دیابت با تشویق آنها جهت کنترل بموقع قند خون توسط پزشک مربوطه بالا برده شده، فشار خون بالای آنها با دارو کنترل و بعد از سن ۵۰ سالگی هر ۶ ماه یکبار ECG گرفته شود و در صورت تشخیص پزشک متخصص اکوکاردیوگرافی شود.

1- Electro cardiogram

2- Left Ventricular Hypertrophy

فصل اول

معرفی پژوهش

۱-۱- مقدمه:

انسان از گذشته های دور همواره برای سلامتی خود ارزش زیادی قائل بوده است و در دهه ها و صدهای گذشته با بیماریهای گوناگونی دست به گریبان بوده است و برای پیدا کردن علت هر بیماری و درمان آن دست به فعالیتهای چشمگیری زده است. یکی از بیماریهای شایع و مزمن که انسان از گذشته های دور با آن روبرو بوده است دیابت می باشد.

دیابت از بیماریهای مزمن مربوط به غدد درون ریز بدن می باشد، که در واقع شایعترین بیماری اندوکراین است .

دیابت به دو نوع کلی *NIDDM*^۱ و *IDDM*^۲ تقسیم می شود. بیماران دیابتی در صورت عدم کنترل دقیق هیپرگلیسمی در دراز مدت دچار عوارض گوناگون در سیستم های مختلف بدن می شوند. که این عوارض شخص را بیشتر ناتوان می کند. از جمله این عوارض می توان عوارض چشمی که ریتنوپاتی دیابتی و در مراحل نهایی کوری را ایجاد می کند، عوارض کلیوی که منجر به نارسائی کلیه می شود، عوارض ماکرووواسکولار و میکرووواسکولار که شایعترین نتیجه آن پای دیابتی می باشد، عوارض قلبی و نوروپاتی دیابتی و تأثیر روی متابولیسم لیپیدها را نام برد.

شواهد و قرائن مسجل نشان داده است که در افراد مسن فشار خون بالا نیز از عوارض دیابت می باشد یا اینکه به طور همزادی با دیابت همراه است اثری که هم

1-Non Insulin dependent Diabetes melitus

2- Insulin dependent Diabetes melitus